

Svenska partibarometrar 2008

En dokumentation

Olof Petersson och Sören Holmberg

Studieförbundet Näringsliv och Samhälle

Inledning

Opinionsmätningar är numera ett reguljärt inslag i mediernas bevakning av inrikespolitiken och partibarometrarna får särskild uppmärksamhet i valrörelserna. Mediernas användning av opinionsmätningar kommer att diskuteras i 2008 års rapport från SNS Demokratiråd. Vi har tidigare behandlat ämnet i två böcker: *Inom felmarginalen* (1980) och *Opinionsmätningarna och demokratin* (1998).

Som ett underlag till diskussionen om opinionsmätningarna har vi samlat in ett material som avser att dokumentera den metodik som i dag används för att mäta partisympatierna. Vi har sänt ut en enkät till alla de institut som regelbundet mäter den svenska välaropinionen. Denna rapport återger svaren in extenso.

Enkäten sändes ut till sju opinionsmätningstinstitut. Sentio Research, genom Arve Østgaard, svarade att man slutat producera politiska opinionsmätningar i Sverige. Svar har lämnats av följande sex institut och vi tackar uppgiftslämnarna för deras medverkan i undersökningen.

Demoskop	Anders Lindholm
Novus	Lars Björkman
SCB/PSU	Mikaela Järnbert
Sifo	Toivo Sjören
Skop	Örjan Hultåker
Synovate	Nicklas Källebring

Enkäten är en uppföljning av en tidigare undersökning, som publicerades våren 2006. Rapporterna från både 2006 och 2008 återfinns på SNS webbplats www.sns.se.

Avslutningsvis presenterar vi några statistiska uppgifter om svenska mätningar av väljaropinionen.

Stockholm och Göteborg i maj 2008

Olof Petersson, SNS
Sören Holmberg, Göteborgs universitet

1. Frågeformulering och svarsalternativ

1a. Ordalydelse

Hur är frågan/frågorna om parti formulerad/formulerade?

1b. Svarsalternativ

Hur är svarsalternativen utformade?

Öppen fråga eller fasta svarsalternativ?

Om fasta svarsalternativ: vilka regler finns för att nämna/läsa upp småpartier?

1c. Andra frågor

Vilka kompletterade frågor ställs i samband med partifrågan? Röstning i tidigare val, röstningsbenägenhet, andrapreferens etc?

Demoskop

1a.

De frågor som ligger till grund för väljarbarometern är:

Vilket parti skulle du rösta på om det var riksdagsval idag?

(om ej uppger parti):

Vilket parti lutar det mest mot för dig?

(om ej uppger parti):

Vilket parti tycker du är minst dåligt?

1b.

Frågorna är öppna i bemärkelsen att partier ej nämns vid namn. De förkodade alternativen ser ut enligt följande:

Moderaterna

Folkpartiet

Centern

Kristdemokraterna

Miljöpartiet

Socialdemokraterna

Vänsterpartiet

Sverigedemokraterna

Annat parti

Skulle rösta blankt

Skulle inte rösta

Vet ej vilket parti

Ej svar

Svar som ej återfinns i listan noteras under 'Annat parti'. Svaret är öppet och vi kan vid behov beräkna andelen för eventuella nya partier.

1c.

Den enda kompletterande frågan är: Vilket parti röstade du på i senaste riksdagsvalet? (Frågan ställs av två skäl, dels för att analysera väljarströmmarna och dels för att bedöma effekterna av en eventuell vägning med avseende på föregående val. Vägning på föregående val tenderar att stabilisera resultaten, dvs begränsa förändringarna mellan mättillfällena. Vi anser att det förfelar syftet med vår mätning då ambitionen är att spegla den aktuella opinionen, inte att prognostisera valutgången. Utan vägning blir variationerna stora för ett parti med fluktuerande stöd, där Folkpartiet är det bästa exemplet. Däremot blir de ytterst små för ett parti där väljarkåren är mer stabil. Här är Kristdemokraterna ett tydligt exempel. Under 12 månaders mätningar har förändringarna för partiet varit under en procentenhet.)

Novus Opinion

1a.

Novus Opinions frågor om parti ställs till de som uppger att de är svenska medborgare och 18 år eller äldre. Maximalt tre frågor om partival ställs och görs om till en väljarbarometer.

Ingress

Jag kommer nu att ställa ett par frågor om våra politiska partier och om hur du brukar rösta. Dina svar kommer att redovisas som procenttal i tabeller och vi garanterar att det du säger till oss förblir hemligt.

Fråga 1a

”Hur skulle du rösta om det vore val till riksdagen idag?”

Fråga 1b – Om ej uppgett parti på fråga 1a.

”Även om du kanske inte vet hur du skulle rösta\rösta blankt\inte skulle rösta om det vore val idag så kanske det lutar åt ett visst håll.

Vilket håll lutar det åt att du skulle rösta om det vore riksdagsval idag?”

Fråga 1c – Om ej uppgett parti på fråga 1b.

”Vilket parti tycker Du är minst dåligt i rikspolitiken?”

1b.

Svarsalternativen 1 till 8 randomiseras. I normalfallet läses inte svarsalternativen upp (halvöppen). Om IP begär det så läses svarsalternativen 1-8 upp.

1 Moderaterna

2 Folkpartiet

3 Centerpartiet

4 Kristdemokraterna (KD)

- 5 Socialdemokraterna
- 6 Vänsterpartiet
- 7 Miljöpartiet
- 8 Sverigedemokraterna (SD)
- 9 Annat parti – 'ÖPPET SVAR'
- 10 Inget parti bäst, tänker rösta blankt
- 11 Tänker inte rösta
- 12 Vägrar svara på frågan
- 13 Tveksam, vet ej

De som uppger Annat parti får uppge vilket parti de åsyftar. Novus kodar i efterhand in partier med mer än 2% av röstandelen.

1c.

Frågan om röstning i tidigare val ställs som standard. Vid särskilda tillfällen, tex inför val, lägger vi till tre frågor om röstbenägenhet som tillsammans bildar ett röstbenägenhetsindex. Även frågor berörande hågkomsten kan förekomma.

SCB PSU

1a.

Valresultat om det vore val idag

Först frågar SCB om intervjupersonen skulle delta om det vore riksdagsval, vilket görs med frågan:

"Om vi tänker oss att det vore riksdagsval någon av de närmaste dagarna: skulle du rösta, skulle du kanske rösta eller skulle du inte rösta då?"

De som svarar att de skulle rösta eller att de kanske skulle rösta får därefter frågan:

a) "Vilket parti skulle du rösta på?"

De som svarar att de inte skulle rösta, att de inte vet eller vägrar besvara frågan får därefter frågan:

b) "Om du trots allt bestämde dig för att delta, vilket parti skulle du då rösta på?"

Lämnas inget partisvar ställs en fråga om blockval.

Partisynpati

Partisynpati mäts på följande sätt:

Fråga 1. "Är det något av de politiska partierna som står dig närmare än de andra?"

Om Ja; Fråga 2; "Vilket parti är det?"

Annars; Fråga 3; "Men vilket parti har du störst sympati för?"

Svaren på frågorna 2 och 3 bildar tillsammans partisynpati.

1b.

Partifrågorna är öppna och svaren noteras av intervjuaren. Några svarsalternativ läses inte upp.

1c.

I intervjun frågar SCB även efter partival i senaste riksdagsval, röstningsbenägenhet, näst bästa parti, EU-sympati, Euro-sympati etc.

De bakgrundsfrågor som ställs i intervjun gäller sysselsättning (SEI), sektor, fackförening och boende. Övriga bakgrundsvariabler hämtas från register.

Sifo

1a.

”Vilket parti skulle Du rösta på i riksdagsvalet om det var val idag? Är det ...”

”Vilket parti lutar det mest mot för dig?”

”Vilket parti tycker Du är minst dåligt?”

1b.

Partierna läses upp i slumpmässig ordning. Spontana svar förs till kategorin övrigt men kan räknas fram separat.

Det finns inga fasta regler för småpartier men de skall finnas med en viss tid runt 2,5 procent.

Skop

1a.

”SKOP gör en väljarbarometer som presenteras i tidningar, radio och TV. Svaren redovisas som procenttal i tabeller. Det Du svarar är hemligt. Vilket parti tycker Du bäst om i rikspolitiken?”

Dessutom görs en kommunalpolitisk väljarbarometer med frågan, ”Vilket parti tycker Du bäst om i kommunalpolitiken?”

Frågorna har varit desamma sedan valet 2002.

1b.

SKOP har fasta svarsalternativ Intervjuaren läser upp namnen på riksdagspartierna. Dessutom läses svarsalternativet ”Annat”.

Från och med november 2005 till senaste valet läste intervjuarna också upp Junilistan. Sedan riksdagsvalet 2006 läser intervjuarna upp Sverigedemokraterna.

1c.

SKOP frågar också

"Röstade Du i riksdagsvalet 2006?"

"Vilket parti röstade Du på i riksdagsvalet?"

"Röstade Du i kommunalvalet 2006?"

"Vilket parti röstade Du på i kommunalvalet?"

"Skulle Du rösta i riksdagsvalet om det vore val i dag?"

Från tid till annan ställs även andra partifrågor av typ, "Skulle Du kunna tänka Dig att rösta på..."

Synovate

1a.

a. "Om det var val till riksdagen idag, vilket parti skulle du då rösta på?"

b. "Men vilket parti lutar det mest mot för dig?"

1b.

Svarsalternativ:

Moderaterna

Folkpartiet

Centern

Kristdemokraterna

Socialdemokraterna

Vänsterpartiet

Sverigedemokraterna

Annat parti

1c.

Parti i riksdagsvalet 2006.

---

2. Fältarbete och bortfall

2a. Insamlingsmetod

Vilken metod eller kombination av metoder används för att samla in svaren: besök, telefon, enkät, internet?

Hur går datainsamlingen till?

Vid telefonurval: hur hanteras personer som endast har mobiltelefon?

Används något slags substitution för ej anträffade?

2b. Tidsperiod

Hur många dagar pågår datainsamlingen?

2c. Bortfall

Ange bortfallsfrekvenser (ej anträffade samt svarsvägran) för den senaste mätningen.

Demoskop

2a.

Undersökningen görs genom telefonintervjuer till telefoner med fasta abonnemang.

(De som endast har mobiltelefon ingår således inte urvalet. Det är uppenbart att detta är ett växande problem genom att främst yngre i allt större utsträckning väljer att enbart ha mobiltelefon. Vi har konstaterat att det nu är möjligt att köpa urval av mobilnummer från samtliga operatörer, vilket är ett första steg för att vi även ska inkludera mobilabonnemang i urvalet. Här måste dock hänsyn tas till dels geografisk täckning och dels att fördelningen av mobiltelefoner är ojämn, somliga har ingen mobiltelefon, medan andra har flera. Sannolikt kommer vi framgent att behöva kombinera urval av fasta och mobila telefoner och skapa nya vägningsmodeller som tar hänsyn till de urvalsproblematiken. Om detta inte är framkomligt så är befolkningsregistret en möjlig utgångspunkt. Vår avsikt är att under det närmaste året bedöma och analysera de möjligheter som står till buds.)

Målpopulationen är allmänheten i hela landet i åldrarna 18-89 år som uppger sig var svensk medborgare via frågan: "Är du svensk medborgare?".

Urvalet är ett telefonnummerurval som är rikstäckande. Urvalet dras av Demoskop som ett tvåstegsurval:

1. Ett slumpmässigt urval av abonnerade telefonnummer. För att få en korrekt spridning över landet har riket delats upp i 20 homogena områden. Urvalet är proportionellt stratifierat över dessa områden. Dessa telefonnummer används därefter för att generera nya telefonnummer. På detta sätt skapas ett representativt urval telefonnummer där listade och hemliga telefonnummer ingår med korrekt sannolikhet.

2. Innefattar val av intervjuperson inom de hushåll som kommit med i urvalet. Med hjälp av en slumpmekanism väljs en av de hushållsmedlemmar som stadigvarande bor i hushållet. Om vald person inte är anträffbar vid detta tillfälle återkommer vi senare för intervju. Om det blir ej svar vid 6 tillfällen, tas numret bort.

2b.

Datainsamlingen görs under 7 – 8 dagar. Urval som är avtalade tider och ej svar flyttas med till nästa undersökningsperiod. Detta sänker sannolikt svarsfrekvensen något men ökar möjligheterna att få med svårkontaktade personer.

2c.

Ej kontakt 487 (bokade, pröva tid + upptaget)
Vägran 1067
Svarsfrekvensen cirka 40%. (Se även 2b)

Novus Opinion

2a.

Vi har genomfört en jämförelse bland flera olika callcenterbolag för att uppnå den kvalitet vi önskade. Datainsamlingen för Novus Opinions väljarbarometer sker via telefonintervjuer i en omnibuss, med fältarbeten alla veckodagar utom fredagar. Ibland dras ett individurval men oftast används ett hushållsurval vid Novus väljarbarometrar. Personer med enbart mobiltelefon är inkluderade i urvalsdragningen om de registrerat sina uppgifter. Hushåll med enbart mobiltelefon som inte registrerat sig kommer aldrig med i undersökningen. Senaste födelsedagsmetoden används vid hushållsurval. Vid individurval eftersöktes den namngivna personen. Vi substituerar inte personer som ej är anträffbara efter 12 försök eller som vägrar delta i undersökningen. Dessa personer ersätts med nytt slumpmässigt draget nummer från urvalsbasen.

2b.

Omnibussen går kontinuerligt med 1 000 genomförda intervjuer per vecka. Vid publicering av vår väljarbarometer är standardformatet 2 000 intervjuer, vilket innebär en fältperiod om 14 dagar. Ibland aggregerar vi ihop långa fältperioder för att titta på underliggande rörelser i små delsegment av väljarkåren.

2c.

Det sker maximalt 12 kontaktförsök vid olika tidpunkter för varje telefonnummer. Den del av Ej anträffade och Avtalad tid där inte maximalt antal kontaktförsök uppnåtts ligger kvar till påföljande vecka. Vi ligger på ca 30% svarsfrekvens om man enbart betraktar de poster som man får en slutstatus för veckan.

SCB PSU

2a.

Partisypatiundersökningen är en telefonundersökning (endast i enstaka fall genomförs besöksintervjuer) som genomförs av SCB:s fältintervjuare och intervjuare i den centralt placerade telefongruppen. Intervjuerna genomförs med stöd av dator (CATI).

Partisypatiundersökningen baseras på sannolikhetsurval enligt statistiska metoder. Urvalet består av tre delar (paneler) som var och en är ett slumpmässigt urval från Befolkningsregistret (RTB) av röstberättigade svenska medborgare utan övre åldersgräns. Varje panel är med i tre på varandra följande undersökningar. Inför varje undersökningsomgång roteras den panel som varit med i tre undersökningsomgångar ut och en ny panel roteras in. Urvalspersoner som tillhör den nya panelen får ett introduktionsbrev med upplysning om att de kommer att bli kontaktade av SCB:s intervjuare. Saknas uppgift om telefonnummer biläggs ett svarskort med vilket urvalspersonen kan meddela sitt telefonnummer till SCB.

Under datainsamlingsperioden görs upprepade kontaktförsök med de utvalda personerna för att även tillfälligt ej anträffade skall kunna fångas upp. Substitution förekommer inte varken för ej anträffade eller vägrare.

2b.

Cirka 24 dagar i maj och november.

2c.

Bortfall

	maj 07	nov 07
Partisypatiundersökningen		
Ej anträffad (inkl hemligt tfnnr)	11,3	11,5
Sjuka (dementa etc.)	3,2	3,1
Avböjt medverkan (vägrat)	12,0	11,6
Totalt	26,5	26,2

Sifo

Utdrag ur "SIFOs telefonbuss", av Sven Berg och Gösta Forsman (Sifo, augusti 2007):

SIFO genomför sedan senhösten 1990 datorstödda telefonintervjuundersökningar av omnibustyp, kallade Telefonbussar, vid sin anläggning i Ronneby. Urval av telefonnummer är ett systematiskt urval från en fil med samtliga icke hemliga hushållsnummer i Sverige, dvs. samma nummer som skulle stått med i en aktuell telefonkatalog. Utöver stratifiering efter riktnummerområden sker en stratifiering i efterhand, eller poststratifiering. Man grupperar efter tre variabler: kön, yrkesstatus (arbetare, icke arbetare) samt 9 åldersklasser.

Under senare år har mobiltelefonens utbredning lett till att vissa delgrupper i befolkningen enbart använder mobiltelefon. Sålunda konstaterade Post- och Telestyrelsen hösten 2006 att sex procent av Sveriges befolkning saknar fast telefoni i hemmet (se Post- och Telestyrelsen, 2006). Med fallande kostnader för mobiltelefoni kan vi förvänta oss en fortsatt försämrad täckning av fasta abonnemang bland hushållen i enlighet med utvecklingen i övriga Europa. Problemet studeras därför kontinuerligt av SIFO med speciell uppmärksamhet på ungdomsgrupperna. Isander och Jaktlund (2007) jämför ett Telefonbussurval med ett urval individer med enbart mobilabonnemang och konstaterar att det systematiska felet i ett antal Telefonbusskattningar till följd av undertäckning i urvalsramen är begränsat till ett par procentenheter på totalnivå även om populationsvärdena skiljer sig avsevärt. Detta beror på att "enbart mobil-populationen" än så länge är så liten som omkring sex procent (räknat på individer). För personer yngre än 30 år räknar författarna med att "enbart mobil-populationen" är 16 procent och det systematiska felet blir därför större i motsvarande grad – upp till drygt fyra procentenheter.

Bortfallet är förmodligen ett större problem för SIFO än ramproblemen. Bortfall vid telefonintervjuundersökningar kan ske på olika nivåer, i första hand naturligtvis på grund av att vissa hushåll är svåra att nå vid uppringning. Vid första påringningen leder endast 25% av samtalen till intervju. Övriga påringda nummer återkommer emellertid vid senare tillfälle. På nästa nivå inträffar ytterligare bortfall: då den utvalde individen i ett kontaktat hushåll inte är tillgänglig för intervju, ersätts vederbörande enligt speciell rutin. Detta inträffar med en frekvens på omkring 20%. För bortfallet sker substitution på båda urvalsnivåerna i den meningen, att man fyller på med anträffbara och svarsvilliga individer till dess en given kvot uppkommer, tex 250 intervjuer för ett dagspass. (Vid svarsvägran sker inte ersättning inom hushållet, utan nytt telefonnummer väljs.) Slutligen uppträder i begränsad omfattning ett bortfall på "item"-nivå, dvs att den intervjuade ej svarar på viss fråga.

För att försöka få en uppfattning om storleken av de systematiska fel som bortfallet inom hushåll åstadkommer, har vi för SIFO-material vi erhållit jämfört dess fördelning på vissa bakgrundsvariabler med kända uppgifter, tex från officiell statistik. -- Resultaten kan i korthet sammanfattas på följande sätt. För många typiska dagsbussvariabler, såsom partisynpati, mediakonsumtion och boendeform, är skillnaderna i de undersökta materialen i allmänhet små mellan resultat som baseras på ordinarie urval och (delvis) substituerat urval. Vid substitutionen erhålls emellertid en överrepresentation av två- och trepersonershushåll, vilket kan leda till ett systematiskt fel i skattningar för variabler som är korrelerade med hushållsstorlek, t. ex. hushållsinkomst och hushållssparande. Det finns också bland substituten en underrepresentation av personer som tillbringar kvällarna utanför hemmet, arbetar övertid, går på restaurang, etc. Det systematiska fel som kan uppkomma på grund av substitutionen elimineras till en del av den nämnda efterstratifieringen, men inte helt.

Skop

2a.

Datinsamlingen görs som telefonintervjuer. De som inte kan nås per telefon får en postal enkät, utan påminnelse med samma frågor.

Eftersom vi utgår från befolkningsregistret kan vi inte använda någon substitution.

2b.

Datinsamlingens längd varierar beroende på årstid, helger, skollov och liknande, men den bör vara minst 14 dagar.

2c.

Svarsfrekvensen i SKOP:s mätningar är cirka 80 procent av dem som har identifierbara telefonnummer.

Av dem som svarat är det för närvarande runt 10 procent som saknar partisynpati eller inte vill svara, men andelen utan partisynpati varierar. I mars var det 6 procent.

Synovate

2a.

Telefonintervjuer.

2b.

Varierar, normalt 12–14 dagar.

2c.

Svarsfrekvensen är ca 50 procent.

---

3. Skattning

3a. Skattningsmetod

Görs någon typ av justering, exempelvis efterstratifiering? Beskriv estimationsmetoden så detaljerat som möjligt, dels standardvägning för undersökningen som helhet, dels om någon särskild justeringsmetod används för partifrågorna, exempelvis genom att utnyttja uppgift om röstning i föregående val och ev. fråga om röstningssannolikhet.

3b. Skattningens effekter

Ange två procentfördelningar från den senaste mätningen: dels rådata, dels data efter justering.

Om skattningen av partisympati bygger på en vägning med hänsyn till röstning i föregående val: ange procentfördelning för svaren på frågan om hur man röstade i föregående val.

Demoskop

3a.

Demoskop väger resultaten med avseende på kön, ålder, hushållsstorlek och utbildningsnivå. Den sistnämnda aspekten introducerades för knappt två år sedan då vi konstaterat dels att det fanns skevheter i förhållande till verkligheten och dels att dessa hade betydelse för resultaten. Som grund för vägningen har bland annat Demoskops valdagsundersökning utnyttjats då det är det enda tillfället då jämförelse kan göras mot valresultatet.

Parti	Procent VÄGT (kön, ålder, hushållsstorlek, utbildning)	Procent OVÄGT
Moderaterna	26,1	26,7
Folkpartiet lib	6,8	7,2
Kd	3,3	3,2
Centern	5,0	5,4
M,Fp,Kd, C	41,2	42,5
Miljöpartiet	7,4	7,1
Socialdemokraterna	43,4	42,6
Vänsterpartiet	3,9	4,3
s,v,mp	54,7	54,1
Sverigedemokraterna	3,1	2,3
Annat parti	1,0	1,1
Totalt	100,0	100,0

Effekterna av vägningen är begränsade.

Novus Opinion

3a.

En efterstratifiering görs alltid med avseende på kön, ålder samt parti i föregående val efter det faktiska valresultatet i internt valda regioner. Novus följer alltid både viktade och oviktade siffror för att se om systematiska skevheter uppstår. En maximal viktningsgräns finns på 4,0.

3b.

Väljarbarometer för februari 2008

	Viktat	Oviktat
M	21,4	24,0
Fp	6,7	6,6
C	6,2	6,5
KD	4,1	3,7
S	43,7	44,4
V	5,6	4,7
Mp	5,8	5,2
SD	2,8	2,0
Annat	3,7	2,9

Väljarbarometer vid valet 2006

	Rådata	Valresultat 2006
M	29,9	26,2
Fp	7,1	7,5
C	8,2	7,9
KD	5,1	6,6
S	36,5	35,0
V	5,0	5,9
Mp	4,8	5,2
SD	1,7	2,9
Annat	1,7	2,8

SCB PSU

Statistiskt vetenskapliga metoder och urvalets storlek garanterar hög kvalitet i de redovisade skattningarna.

3a.

För "val idag"-skattningen används efterstratifiering (10 regioner x 10 "partier" i föregående val (8 partier+valskolkare+förstagångsväljare)). Beroende på svaren på frågan om man skall delta i valet (skall rösta, röstar kanske, röstar inte, bortfall) och om man uppgivit parti, ingår svaren med olika vikt (röstningssannolikhet) i estimatorn. Har man inte svarat med parti på "val idag"-frågan så imputeras partisympati om där finns partisvar.

Vid redovisning av partisympatifördelningarna görs ingen efterstratifiering. Standardvägning för bortfallskompensation görs inte men bortfallet redovisas i alla delgrupper där det är möjligt.

3b.

PSU i november 2007

	Val i dag: skattning	Val i dag: rådata	Uppgift om röstning i senaste riksdagsval
Centerpartiet	6,2	5,6	7,3
Folkpartiet	6,5	6,2	8,1
Kristdemokraterna	4,6	3,3	4,3
Moderaterna	22,6	24,1	28,9
Socialdemokraterna	45,9	47,4	37,3
Vänsterpartiet	5,1	5,0	5,9
Miljöpartiet	5,2	5,3	4,8
Övriga partier	3,9	3,0	3,3

Sifo

Vägning sker på kön, ålder, arbetare icke arbetare samt på parti i föregående val. Ingen invägning av röstbenägenhet görs.

Skop

3a.

SKOP:s riksundersökningar bygger på icke stratifierade slumpmässiga urval ur befolkningsregistret. Vid all resultatredovisning görs en poststratifiering med avseende på sex regioner, två kön och sju åldersgrupper. Syftet är att korrigera för eventuella variationer i bortfall inom de olika grupperna.

För partisympatimätningarna görs dessutom en viktning med avseende på röstning i föregående val.

3b.

Erfarenheten visar att det är mycket liten skillnad mellan de oviktade och de viktade resultaten.

Procent med partisynpati	Mars 2008			Valresultat riksdagsvalet 2006
	Partisynpati Viktat	Partisynpati Oviktat	Riksdagsvalet Oviktat	
Moderaterna	24,3	25,5	29,5	26,2
Folkpartiet liberalerna	7,0	7,2	6,6	7,5
Centern	7,5	7,4	8,2	7,9
Kristdemokraterna	5,7	3,8	4,1	6,6
Socialdemokraterna	38,8	42,3	38,7	35,0
Vänsterpartiet	4,4	4,6	6,0	5,9
Miljöpartiet	6,3	5,8	4,4	5,2
Sverigedemokraterna	3,2	2,5	2,1	2,9
Övriga partier	2,7	0,9	0,4	2,8
Antal intervjuade	1 072	1 072		
Procent utan partisynpati	6	6		

Synovate

3a.

Efterstratifiering görs på kön, ålder, geografi, utbildning och till viss del på parti vid 2006 års val.

3b.

Vägningen är både en stabiliserande och nivåjusterande effekt.

Eftersom effekten av vägningen för flertalet partier är slumpmässig både vad gäller storlek (normalt några tiondelars procentenhet) och riktning går det inte att dra några generella slutsatser om hur vägningen påverkar resultaten utifrån en enskild månad.

4. Dataredovisning

Hur stort ska ett småparti vara för att redovisas separat?

Hur redovisas vet ej-svar, osäkra och liknande?

Redovisas skattning av valdeltagande, röstningsbenägenhet eller liknande?

Demoskop

Samtliga riksdagspartier redovisas oavsett nivå. I samband med större medial exponering har vi vid några tillfällen valt att redovisa resultat för de mindre partierna Junilistan och Feministiskt Initiativ. Då Sverigedemokraterna nu under en längre period legat på nivåer över 2 procent har vi också valt att kontinuerligt redovisa resultaten för partiet.

Andel osäkra redovisas. En normal nivå kan sägas vara 10% - 12%, men här har variationerna över tiden varit stora. Som mest har andelen osäkra varit 23% och som minst 8%.

Skattning av valdeltagande görs inte och inte heller röstbenägenhet eller benägenhet att rösta på just det parti som uppgivits. Alla dessa aspekter skulle varit fundamentala om vi hade som avsikt att prognostisera valutgången, vilket vi alltså inte har.

Novus Opinion

Mindre partier särredovisas om de vid upprepade mätningar uppvisar ett stöd på minst 2 procent. Vid vissa tillfällen redovisas skattningen av valdeltagande. Inför valet 2006 förutsåg Novus i sina skattningar (publicerades i Aftonbladet innan valet) att valdeltagande skulle öka. Osäkra och ej svar redovisas i tabellerna.

SCB PSU

Riksdagspartierna redovisas separat. Olika småpartiers andel av "övriga partiers" valresultat redovisas i kommentarer i Statistiska Meddelanden (SM) och pressmeddelande i den mån de är "märkbara".

I partisympatitabellerna redovisas de som uppgivit partisympati efter parti. Hela urvalet redovisas även efter grupperna "Med partisympati", "Ingen sympati/vet ej", "Vägrat (svar på frågan eller hela intervjun)" och "Ej anträffade". När det gäller parti-val om det vore val i dag så redovisas "Vet ej" och "Uppgift saknas (allt bortfall)" i en tabell.

Skattningar av valdeltagande redovisas dels i sammanvägd form, dels efter svar om deltagande och partival om det vore riksdagsval någon av de närmaste dagarna.

Sifo

Hur stort ska ett småparti vara för att redovisas separat?

Inga fasta regler men utgångspunkten är cirka 2,5 procent en viss tid.

Hur redovisas vet ej-svar, osäkra och liknande?

I procent av samtliga tillfrågade.

Redovisas skattning av valdeltagande, röstningsbenägenhet eller liknande?

Ja, vid val.

Skop

SKOP redovisar endast svaren för de partier som läses upp som svarsalternativ av intervjuaren. Övriga småpartier redovisas som grupp "Annat" utan specificeringar.

SKOP redovisar inga skattningar av valdeltagande i våra väljarbarometrar.

De som saknar partisympati redovisas som andel av svenska medborgare utan vägning mot röstning i föregående riksdagsval.

Synovate

1. För att ett partis siffror ska särredovisas krävs att partiet ska ha fått stöd av minst 1,5 procent i tre på varandra följande mätningar ELLER att partiet får minst 3,5 procent i en enskild mätning.

För partier som finns representerade i den folkvalda församling som väljarbarometern avser sker redovisning av partiets stöd oavsett dess storlek.

2. För att ett parti ska finnas med som ett förkodat svarsalternativ i partivalsfrågorna krävs att partiet är representerat i den politiska församling som väljarbarometern avser ELLER att partiet erhållit minst 3,0 procent i tre på varandra följande mätningar eller 4,0 procent i två på varandra följande mätningar.

Ett parti plockas bort som förkodat svarsalternativ om det inte är representerat i den politiska församling som undersökningen avser och erhåller ett stöd som är mindre än 2,0 procent i tre på varandra följande mätningar eller mindre än 1,5 procent i två på varandra följande mätningar.

---

5. Europavalet 2009

Vilka planer finns att, utöver löpande undersökningar, göra särskilda mätningar inför Europavalet i juni 2009? Det kan exempelvis gälla valdeltagande och partival i Europavalet, åsikter i Europafrågor etc.

Demoskop

Vi kommer sannolikt göra mätningar på det temat. Exakt vad som görs är ännu inte planerat.

Novus Opinion

Vilka särskilda mätningar som kommer att göras inför Europavalet i juni 2009 ligger i planeringsstadiet och är i slutändan våra kunders beslut. Vi kommer att genomföra interna mätningar för att kunna göra löpande utvärderingar av våra metoder men vilka av dessa, om några, som kommer att publiceras är ej beslutat i skrivande stund. De interna mätningarna kommer att mäta både skattat röstutfall och skattat valdeltagande.

Slutnotering: Novus var det undersökningsinstitut vars senaste publicerade mätning inför valet 2006 hade minst medelavvikelse från valresultatet i det senaste riksdagsvalet 2006. Novus tar seriöst och allvarligt på metodfrågor och har till sin hjälp ett metodgranskningsråd bestående av bland annat Hans Zetterberg. Vi genomför också regelbundet parallell studier för att kartlägga skillnaderna i svar mellan telefon och online i olika målgrupper.

SCB PSU

Det finns planer på att i maj 2009 fråga om man planerar att rösta i Europaparlamentsvalet och vilket parti man i så fall tror att man kommer att rösta på, samt att i november 2009 fråga om man röstade i Europaparlamentsvalet och vilket parti man i så fall röstade på.

Sifo

Vi publicerar inte publiceringsdatum eller typ av undersökningar i förväg. Det är upp till beställande medier att bestämma publiceringstillfällen.

Skop

Det finns inga fastställda planer för mätningar inför Europavalet 2009.

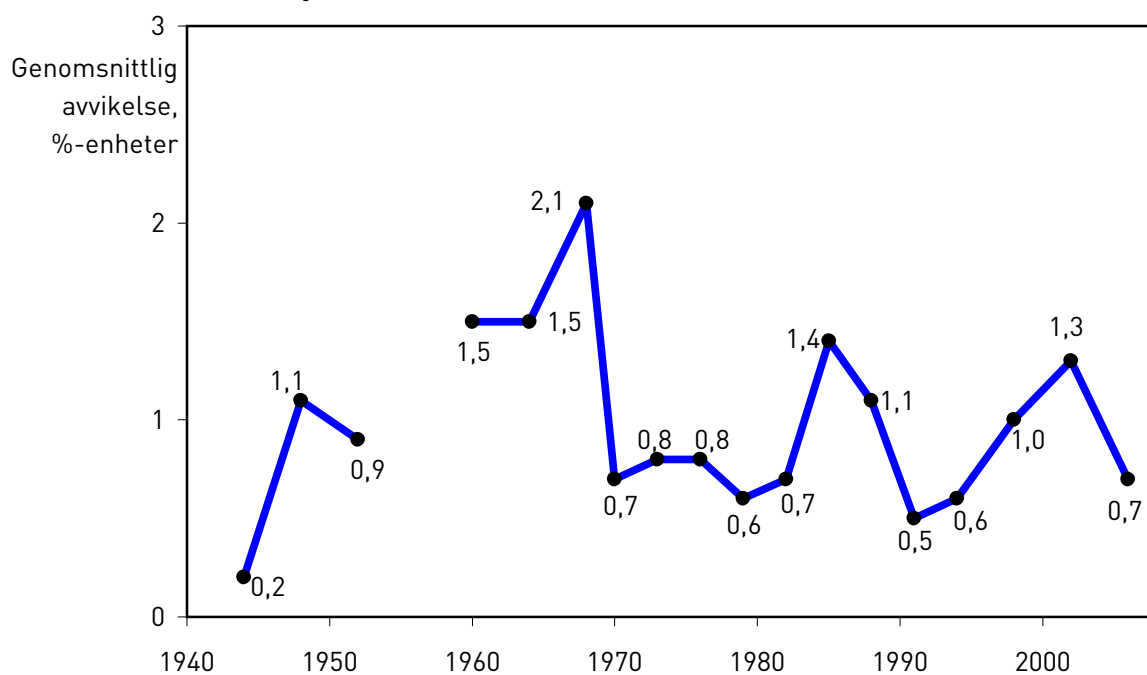

Synovate

Ingenting är planerat ännu.

Träffsäkerhet i sista mätningen före valet, Gallup/Sifo 1944–2006

Kommentar: Resultaten i sista mätningen har jämförts med valresultaten. En genomsnittligt procentavvikelse har beräknats per parti. Kategorin "övriga partier" har inkluderats som ett parti i beräkningarna. Antalet partier har genom åren varierat mellan 6 och 9. Mätningarna 1944–1952 hänför sig till Gallupinstitutet och 1960–2006 till Sifo.

Sista mätningens träffsäkerhet 1994–2006

Genomsnittlig avvikelse per parti					
	1994	1998	2002	2006	<i>Medeltal</i>
Gallup	0,8	0,5	1,3	–	<i>0,9</i>
Sifo	0,6	1,0	1,3	0,7	<i>0,9</i>
Temo Synovate	0,6	1,0	1,4	1,0	<i>1,0</i>
SCB/PSU	0,6	1,1	1,8	1,2	<i>1,2</i>
Demoskop	1,1	1,0	1,9	1,3	<i>1,3</i>
Skop	1,5	1,0	1,6	1,3	<i>1,4</i>
IMU	0,4	–	–	–	–
Gfk	0,9	–	–	–	–
Ruab	–	–	1,2	1,4	–
<i>Medeltal</i>	<i>0,8</i>	<i>0,9</i>	<i>1,5</i>	<i>1,2</i>	<i>1,1</i>
SVT/Valu	0,6	0,9	0,8	0,5	0,7
TV4 telefon	0,6	0,6	1,1	1,0	0,8
Novus telefon	–	–	–	0,7	–

Kommentar: Uppgifterna för opinionsinstituten avser sista mätningen före valdagen. SCB:s PSU-mätning är en metodstudie som inte publiceras före valet. TV4:s valdagsundersökning har gjorts per telefon av Sifo (1994) och av Demoskop (1998, 2002 och 2006). SVT/Valu görs med hjälp av enkäter utanför röstningslokaler.

Sista mätningens träffsäkerhet Europaval

Genomsnittlig avvikelse per parti

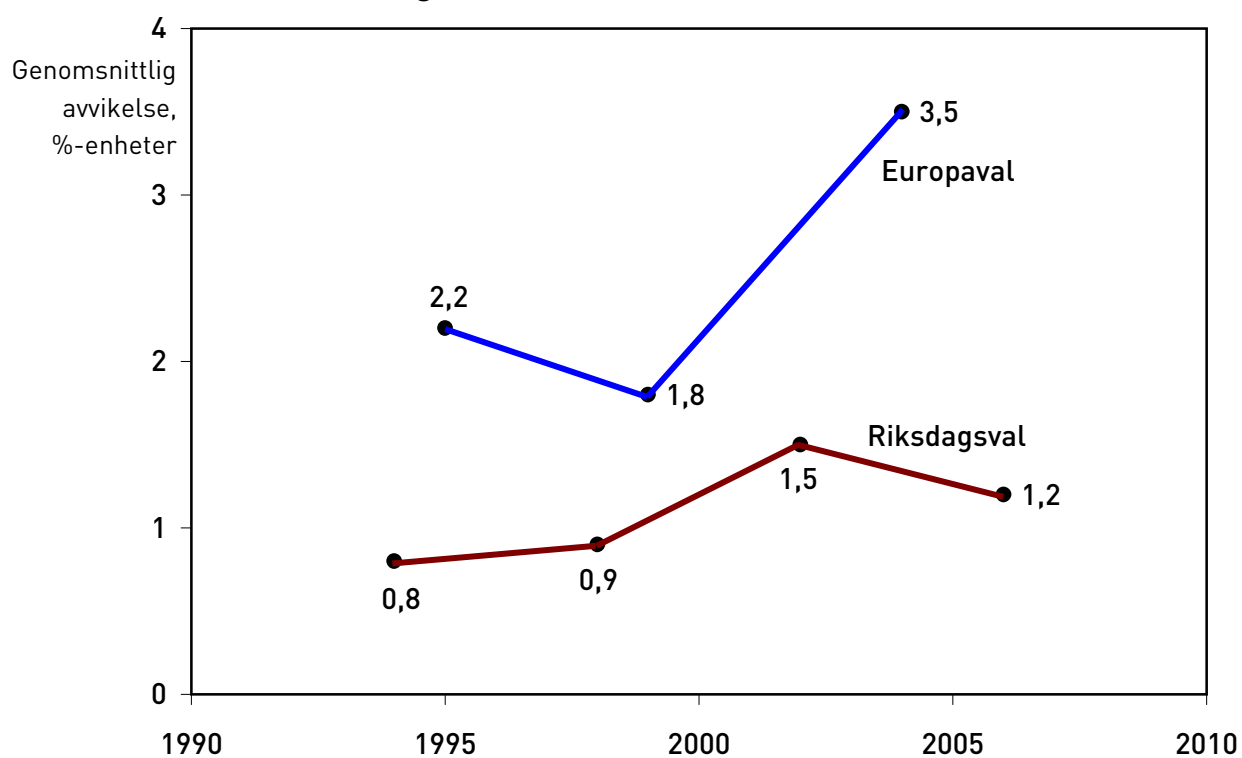
	1995	1999	2004	<i>Medeltal</i>
Sifo	1,0	1,1	3,4	<i>1,8</i>
Temo Synovate	2,0	1,6	2,9	<i>2,2</i>
Demoskop	2,5	1,7	3,7	<i>2,6</i>
Skop	3,3	1,8	3,2	<i>2,8</i>
Gallup	2,1	2,6	4,1	<i>2,9</i>
<i>Medeltal</i>	<i>2,2</i>	<i>1,8</i>	<i>3,5</i>	<i>2,5</i>
SVT/Valu	1,1	0,8	1,4	1,1

Största avvikelse:

Sifo	(m) + 2,7	(m) + 3,4	(jl) - 9,3	5,1
Temo Synovate	(m) + 3,8	(fp) - 3,9	(jl) - 9,9	5,9
Demoskop	(mp) - 5,6	(m) + 4,7	(jl) - 12,5	7,6
Skop	(s) + 8,3	(m) + 4,0	(s) + 10,7	7,7
Gallup	(s) + 7,5	(m) + 6,1	(jl) - 12,1	8,6
Medeltal	5,6	4,4	10,9	7,0
SVT/Valu	(s) - 2,0	(s) - 2,1	(m) - 4,1	2,7

Kommentar: Uppgifterna för opinionsinstituten avser sista mätningen före valdagen.

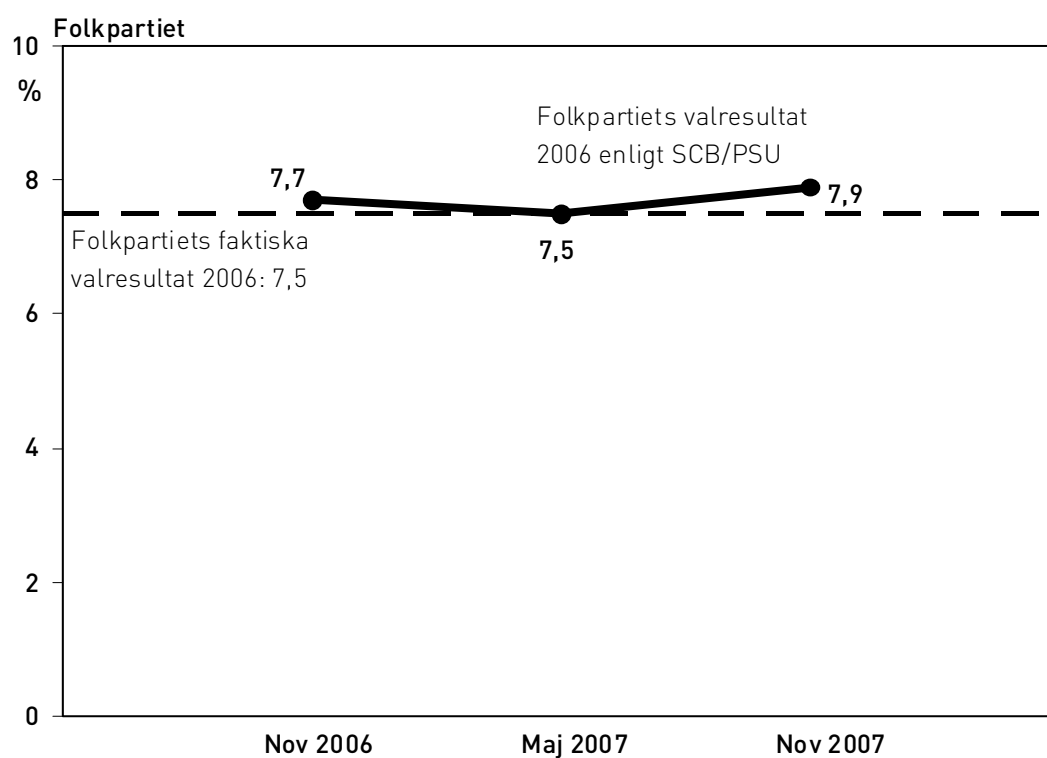
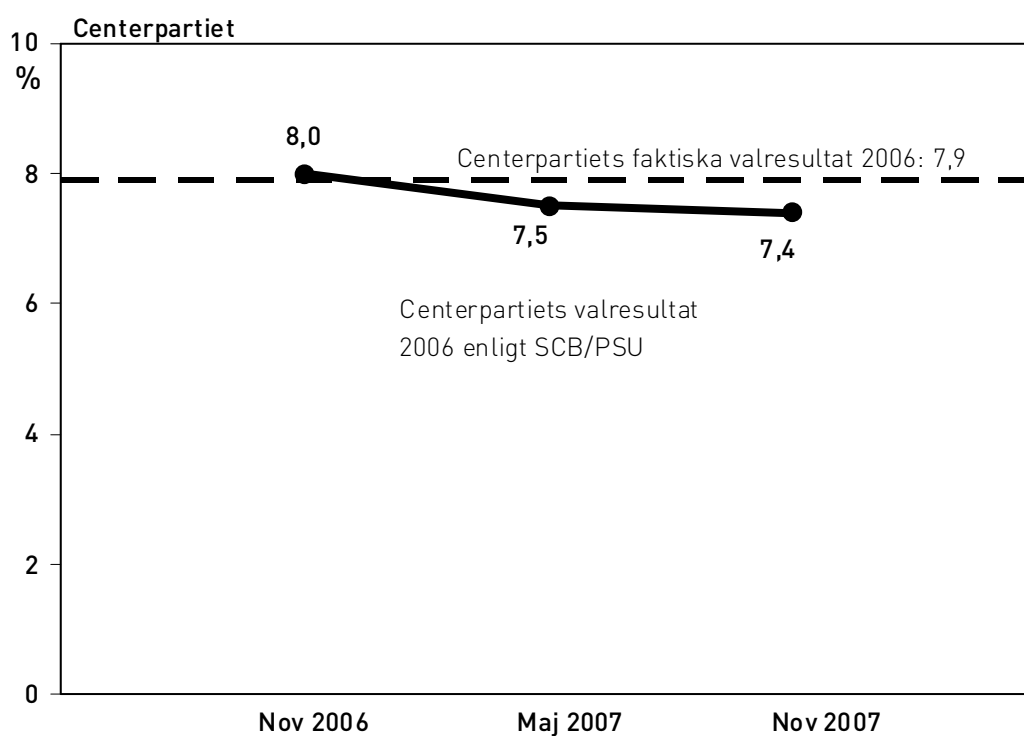
Sista mätningens träffsäkerhet

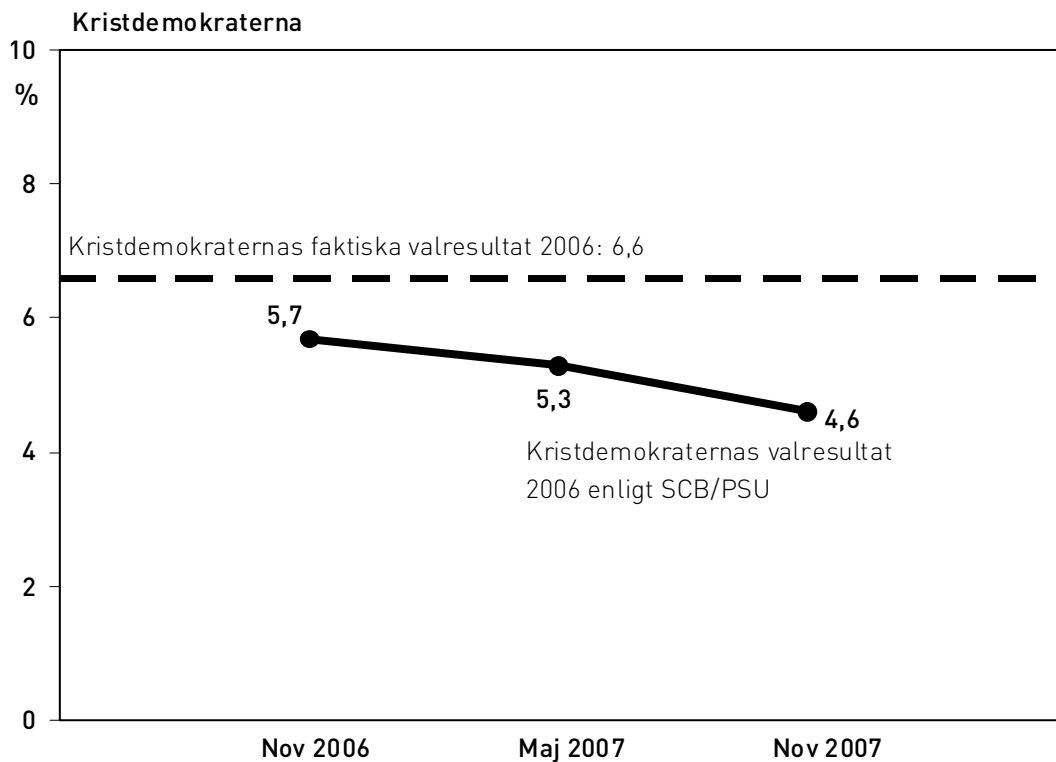
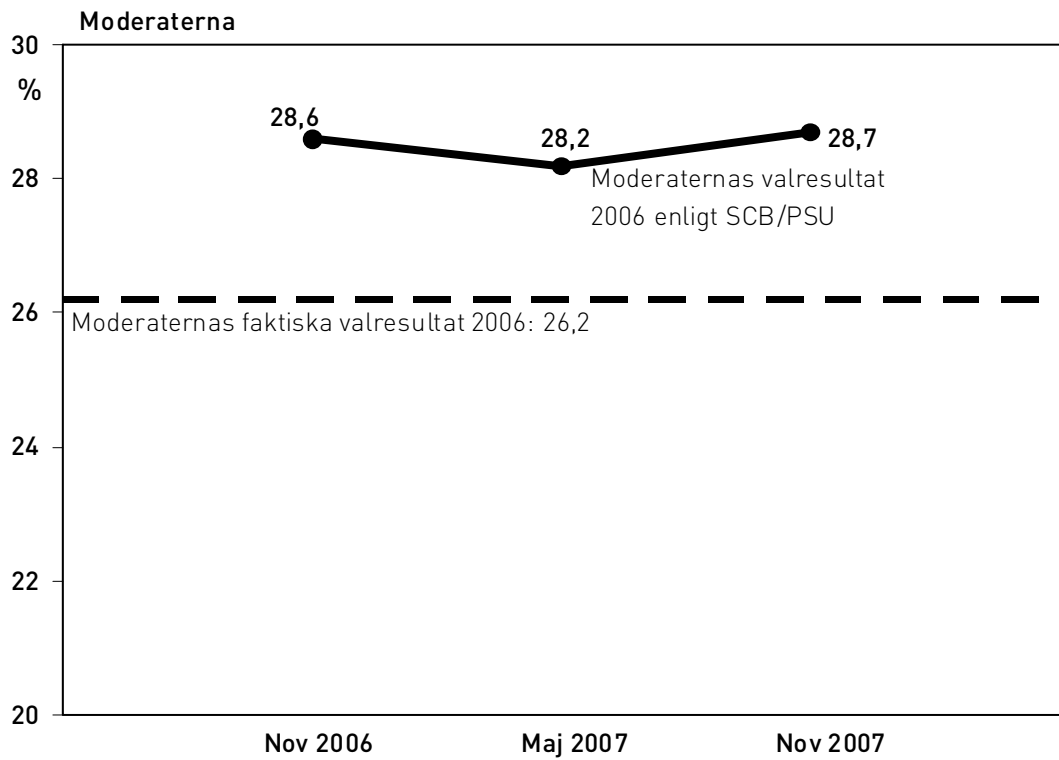

Kommentar: Genomsnitt för alla mätningar. Resultaten i sista mätningen har jämförts med valresultaten. En genomsnittligt procentavvikelse har beräknats per parti. Kategorin "övriga partier" har inkluderats som ett parti i beräkningarna. Antalet institut varierar mellan 6 och 8.

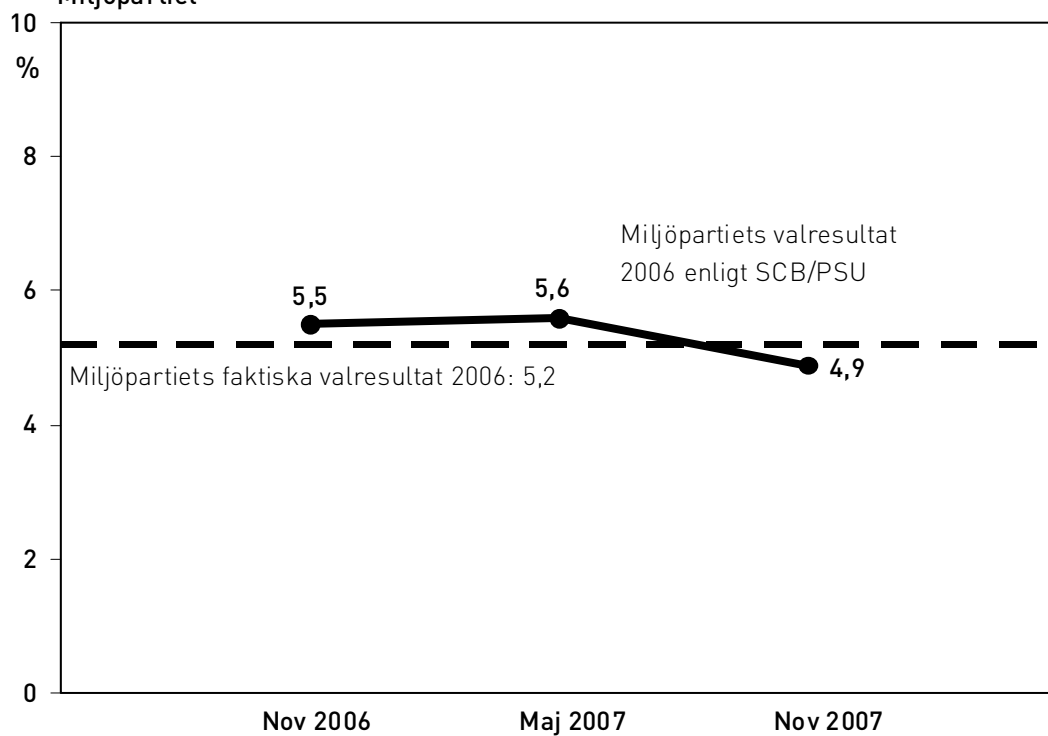

Valhandlingsminne

Miljöpartiet

Socialdemokraterna

